

Yayın Geliş Tarihi: 25.03.2021

Yayın Onay Tarihi: 17.06.2021

DOI No: 10.35343/kosbed.903190

Süreyya KIRIKCI •

Halime GÖKTAŞ KULUALP ••

Planlı Davranış Teorisi Çerçevesinde Akademisyenlerin Kongre Turizmine Katılma Niyetlerinin Belirlenmesi¹

*Determination of Academicians Intentions to
Participate in Congress Tourism Within the Framework
of Planned Behavior Theory*

Özet

Bu çalışmanın amacı, akademisyenlerin kongre turizmine katılma niyetlerini etkileyen faktörlerin Planlı Davranış Teorisi bağlamında belirlenmesidir. Ayrıca akademisyenlerin kongre turizmine katılmaya ilişkin davranışa yönelik tutumları, gerçekleşen davranışları, algıladıkları davranışsal kontrolü ve öznel normlarının düzeylerini tespit etmektir. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan akademisyenler; örneklemini ise Batı Karadeniz Bölümü'nde (Bartın, Düzce, Karabük, Bolu, Kastamonu, Zonguldak ve Sinop) yer alan üniversitelerdeki akademisyenler oluşturmaktadır. Anket formu, e-posta yolu ile uygulanmış, elde edilen 367 adet veri üzerinde; güvenilirlik analizi, açıklayıcı faktör analizi, frekans analizi, korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre, kongre turizmine katılan kişilerin tutumları, davranışları ve öznel normları kongre turizmine katılma niyetlerini önemli düzeyde (0,89) etkilemektedir. Katılımcıların kongre turizmine katılmaya karşı davranışsal niyetlerini; davranışa yönelik tutum ve öznel normları anlamlı ve pozitif yönde etkilemekte iken algılanan davranışsal kontrol ve davranışsal niyet ikilisi arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı; Davranışsal niyetin ise gerçekleşen davranış üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Planlı Davranış Teorisi, Niyet, Turizm, Kongre Turizmi, Akademisyen.

Jel Kodları: M10, L20, Z30

Abstract

The purpose of this study is to determine the factors affecting academicians' intention to participate in congress tourism in the context of Planned Behavior Theory. In addition, it is to determine the attitudes, behaviors, perceived behavioral control and subjective norms of academicians towards behavior towards participating in congress tourism. The universe of the research is academics working at universities in Turkey; The sample consists of academicians from universities in the Western Black Sea Region (Bartın, Düzce, Karabük, Bolu, Kastamonu, Zonguldak and Sinop). The questionnaire form was applied via e-mail, on 367 data obtained; reliability analysis, explanatory factor analysis, frequency analysis, correlation and regression analysis were applied. According to the research findings, the attitudes, behaviors and subjective norms of the people participating in

• Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, ORCID: 0000-0002-3441-299X, e-mail: sureyyakirikci@hotmail.com,

•• Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, Safranbolu Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, ORCID: 0000-0002-1485-3026, e-mail: halimegoktas@karabuk.edu.tr

¹ Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

Congress tourism significantly affect their intention to participate in congress tourism (0.89). Behavioral intentions of the participants towards participating in congress tourism; While attitudes towards behavior and subjective norms affect significantly and positively, there is no significant relationship between perceived behavioral control and behavioral intent. Behavioral intent has a significant and positive effect on actual behavior.

Keywords: Planned Behavior Theory, Intention, Tourism, Congress Tourism, Academician.

Jel Codes: M10, L20, Z30

Giriş

Uluslararası bir sektör olan turizm faaliyetlerinin, yarattığı gelirler ile gelişen ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerine diğer birçok sektörden daha fazla katkı sağladığı bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda ülkeler turizmden daha fazla gelir elde edebilme amacıyla turizm faaliyetlerini on iki aya yaymanın yollarını aramışlar ve alternatif turizm çeşitlerini faaliyete geçirmişlerdir. Bu alternatif turizm çeşitlerinin içinde yarattığı istihdam, diğer sektörleri etkileyerek sağladığı maddi katkılar ve turizm faaliyetlerini bütün bir yıla yayma gibi özellikleri ile ulusal ekonomiye en çok gelir sağlayan şüphesiz kongre turizmdir.

Kongre turizminin geliştirilmesinde insan davranışlarının da önemli etkisi vardır. Bilişsel teoriler içinde yer alan Planlı Davranış Teorisi (PDT), kişilerin niyetlerini, davranışa ilişkin inançlarını ve tutumlarını, öznel normlarını, algıladıkları davranışsal kontrolü inceleyerek değerlendirmektedir. Bu bağlamda yapılan bu çalışma ile bireylerin kongre turizmine katılma niyetlerinin kongre turizmine katılma davranışlarını nasıl etkilediği ortaya çıkarılmış, elde edilen sonuçların da kongre düzenleyen kurum ve kuruluşlara yol göstererek kongre turizminin geliştirilmesi anlamında katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Bu bağlamda, çalışmada akademisyenlerin kongre turizmine katılma niyetlerini etkileyen faktörlerin Planlı Davranış Teorisi bağlamında belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca akademisyenlerin demografik özellikleri, kongre turizmine katılmaya ilişkin davranışa yönelik tutumları, gerçekleşen davranışları, algıladıkları davranışsal kontrolü ve öznel normlarının düzeylerini tespit etmektir. Araştırmanın ilk bölümünde Planlı Davranış Teorisi hakkında bilgi verilmiş, ikinci bölümde ise kongre turizmine değinilmiştir. Son bölüm olan üçüncü bölümde ise akademisyenlerin Planlı Davranış Teorisi kapsamında kongre turizmine katılma niyetlerinin incelendiği araştırmanın uygulama sonuçlarına yer verilmiştir.

Turizmin diğer çeşitleri ve Planlı Davranış Teorisi ile ilgili de sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Ancak Planlı Davranış Teorisi kapsamında bireylerin kongre turizmine katılma niyeti ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile bireylerin kongre turizmine katılma niyetlerini etkileyen faktörler belirlenerek, kongre düzenleyen

kurumlar ve firmalara yol göstermesi, aynı zamanda literatüre de katkı sağlaması hedeflenmektedir.

1. Kavramsal Çerçeve

1.1. Planlı Davranış Teorisi

Başlangıç olarak 1975 yılında Ajzen ve Fishbein tarafından temelleri atılan Gerekçeli Eylem Teorisi (GET) daha sonra 1985 yılında Ajzen tarafından geliştirilerek Planlı Davranış Teorisi (PDT)'ne dönüşmüştür (Dervişoğlu ve Kılıç, 2013: 5).

Gerekçeli Eylem Teorisi, sosyal faktörlerin davranışa etkisinin araştırıldığı; davranış ve tutum arasındaki bağı belirleyen ve bu ilişkinin yanında sosyal etmenlerin de yer aldığı bir teoridir. Tutum ve davranış birbiri ile uyumlu olduğu zaman aralarında güçlü bir ilişki olacağı belirlenmiştir. Gerekçeli Eylem Teorisi, bireyin tamamen kontrolündeki davranışların açıklanabileceğini ifade etmektedir. Tutumların ise subjektif normlarla beraber kişilerin niyetlerine etki ettiği; niyetlerin de bireylerin davranışını direk olarak etkilediği belirtilmektedir (Eyler, 2016: 77).

Bireylerin davranışını tahmin etme veya niyetlerini belirlemede yetersiz kalan Gerekçeli Eylem Teorisi'ne bireylerin niyetlerinin ve davranışlarının daha iyi tahmin edilmesi için Ajzen tarafından eklenen Algılanan Davranışsal Kontrol (ADK) değişkeni ile Planlı Davranış Teorisi geliştirilmiştir. Bu iki teori arasındaki en önemli fark Algılanan Davranışsal Kontrol (ADK) değişkenidir (Yay, 2015: 52).

Bireylerin toplumsal davranışları Planlı Davranış Teorisi'ne göre belirli etmenlerin kontrolünde olup, belirli nedenlerden dolayı ve planlı bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Bireyin davranışta bulunabilmesi için ilk başta Davranışsal Niyet'in ortaya çıkması gerekmektedir. Davranışsal Niyeti etkileyen etmenler ise Algılanan Davranışsal Kontrol, Öznel Normlar ve Davranışa Yönelik Tutumlar'dır (Erten, 2002: 220). Planlı Davranış Teorisi ile Gerekçeli Eylem Teorisi'nin ortak noktası, "insanın niyetine göre davranışlarının tahmin edilebilmesidir" (Akkuş, 2013: 24). Bir başka deyişle, "ameller, niyetlere göredir" düşüncesine dayandığı söylenebilir.

Planlı Davranış Teorisi içinde yer alan kavramlar, "Davranışsal Niyet, Davranışa Yönelik Tutum, Öznel Norm, Algılanan Davranışsal Kontrol ve Gerçekleşen Davranış" olarak sayılmaktadır (Venkatesh, Morris ve Ackerman, 2000: 35).

Niyet; bireyin gerçekleştireceği eylem için duyduğu istek ve ortaya koyduğu çabanın yoğunluğudur (Ajzen, 1991: 179). Bireyin kişisel olumlu-olumsuz değer yargıları, bir davranış gerçekleştirip gerçekleştirilmeme kararı üzerinde rol oynamaktadır (Dil Şahin, Yıldırım Söylemez ve Koç, 2016: 453). Bireyin kişisel kararında etkili olan bu faktörler; kişinin değer yargıları, karakteri, zekâsı, duyguları, cinsiyeti, ırkı, yaşı, deneyimi, bilgi, eğitim ve gelir düzeyidir (Dervişoğlu ve Kılıç, 2013: 7). Örneğin, akademisyen olarak görev yapan bireyin uzmanlık alanındaki bir kongreye katılmak istemesi bu konudaki niyetini ifade eder.

Tutum, bireyin bir konu üzerinde olumlu ya da olumsuz duyguları, çıkarımları, değerlendirmeleri ve analizleridir (Ajzen ve Fishbein, 1980). Yani tutum, bireyin uyarıcılara karşı gösterdiği olumlu ya da olumsuz tepki yansımasıdır (Burucuoğlu ve

Bulut, 2016: 15). Tutumun ardında, bireyin inançları, bu inançların önem derecesi veya inançlara uyma güdüsü mevcuttur (Akkuş, 2013: 26). Tutumun, bireyin niyetini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu eylem planı (Ryan ve Bonfield, 1975) olarak ifade edildiği de görülmektedir. Örneğin akademisyen olarak görev yapan birinin daha önce katıldığı kongrelerde yaşadığı sorunlardan dolayı katılacağı kongrelerde seçici olması bu konudaki tutumuna örnektir.

Öznel norm, bireylerin kararlarının, bireyin değer verdiği çevresindeki eş, arkadaş, dost, aile, akraba, kulüpler, gruplar ve sosyal ilişkilerinden etkilenmesidir. Bir başka deyişle, birey değer yargılarının uyduğu kişi ve grupların davranışlarını kabul etmeye meyillidir (Eyler, 2016: 84). Çevresini gözlemleyerek, iletişim ve ilişki kurması sonucu edindiği bilgi, bireyin kararlarında sosyal norm olarak oldukça baskın rol oynamaktadır. Ekonomi bilimindeki tüketim teorisinde bu baskın rol, F. Duesenberry’de, özellikle günümüzde kontrol edilemeyen kitlesel tüketim çılgınlığının, toplumun tüketim toplumuna dönüşmesini açıklayan gösteriş/özenti tüketimini ortaya çıkarmıştır (Unay, 2001: 28). Reklam sektöründe çekilen reklamların çoğunluğunda bireylerin tüketiminde öznel normların etkisi, tüketimi arttırmak için kullanılmaktadır (Eyler, 2016: 87). Akademisyen olan bireyin iş arkadaşlarının hep birlikte kongreye katılmayı teklif etmeleri üzerine onlarla birlikte olmak istemesi bu konuda öznel norma örnektir.

Algılanan davranışsal kontrol değişkeni “herhangi bir davranışı gerçekleştirmenin kendi kontrolünde olup olmadığı yönünde bireylerin yetenekleri ve imkânlarıyla ilgili algulamalarını ifade etmektedir” ve davranışın performansını kolaylaştıran veya baskı altına alan faktörlere bağlı olarak şekillenir (Kocagöz ve Dursun, 2010: 141). Gereççeli Eylem Teorisi’ne Algılanan Davranışsal Kontrol değişkeni eklenerek Planlı Davranış Teorisi oluşturulmuş ve bu değişkenin, yapılan çalışmalarda davranışsal niyetlerin ve davranışın tahminine olumlu yönde katkı sağladığı konusunda fikir birliği sağlanmıştır (Eyler, 2016: 88). Birey algılanan davranışsal kontrol sonucunda kongreye katılıp katılmayacağına ilişkin son kararını vermektedir ve bu karar bireyin tahmin edilen davranışdır.

Genel kural olarak bireyin, davranışa yönelik tutumunun olumluluk düzeyi ne kadar yüksek ise Algılanan Davranışsal Kontrol’ün yeterliliği güçlü ise ve kabul edilebilir derecede Öznel Norm varlığında bireyin niyet ettiği davranışı yerine getirmesi de o kadar kuvvetli olacaktır (Erten, 2002: 222).

Gerçekleşen davranış, bireyin tercihleri arasında seçim yaparak, ulaştığı sonucu, ‘karar’ olarak fiili davranışla uygulamasıdır ve ortaya çıkan fiili davranışın tahmin edilebilirliği PDT’nin kapsamı içinde ele alınmaktadır. Kongreye katılma niyeti olan bir akademisyenin, kongre konusundaki tutumunu göz önüne alması, öznel normlardan etkilenmesi ve fırsatları değerlendirmesi sonucunda kongreye katılım için başvuru yapması gerçekleşen davranışa örnektir.

1.2. Kongre Turizmi

Günümüz toplumlarında özellikle ekip çalışmalarının yoğun olduğu ve iş yükünün ağır olduğu çalışma hayatında toplantılar kaçınılmazdır. Bu toplantılardan en önemlisi kongredir (Timor, 2011: 124). Medlik (2003: 41)’e göre, “uzman kurul ve/veya dernek

tarafından bilgi edinmek, bilgi vermek, danışmak ve tartışmak gibi amaçlar doğrultusunda belirli dönemlere sadık kalınarak gerçekleştirilen toplantılar” kongre veya konferans olarak isimlendirilmektedir.

İkinci dünya savaşından sonra sosyokültürel, ekonomik ve politik gelişmelerle ortaya çıkan ulusal ve uluslararası örgütlenmeler ile uzmanlaşmanın artışı, toplantı sayısında artışa neden olmuştur. Bu durum özellikle kongre niteliğindeki toplantıları meslek haline dönüştürmüş ve alternatif bir turizm segmenti olarak ortaya çıkarmıştır (Karasu, 1990: 32).

Literatürde kongre turizmi ile alakalı pek çok tanım mevcuttur. Karasu (1990: 32)’ya göre kongre turizmi “insanların her zaman yaşadıkları veya çalıştıkları yerler haricinde, uzmanlığın gerektiği bilimsel alanlardaki veya iş amaçlı toplantılara katılmaları neticesinde ortaya çıkan konaklama, seyahat vb. gibi olay ve ilişkiler bütünüdür.”

Diğer bir tanımda ise kongre turizmi; herhangi bir meslek grubundaki kişilerin organize bir şekilde bir araya gelmeleri sonucunda ortaya çıkan konaklama, seyahat, gezi, eğlence ve dinlenme faaliyetlerini kapsayan turizm faaliyetidir (Atabaş, 2008: 53).

Aydın (1997: 15)’ın kongre turizmine ilişkin tanımı ise; “Aynı ülkede ya da farklı ülkelerde kişilerin öncelikli olarak belirli konularda bilgi edinmek ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla yaşadıkları yerler dışında toplanmaları ve bu amaçlarının yanında gittikleri yerlerde gezmek, yeni kültürleri ve insanları tanımak, dinlenmek, eğlenmek için seyahat etmeleri ve konaklamaları neticesinde ortaya çıkan faaliyetlerin tümü” şeklindedir.

Uluslararası kongrelerin artışı, küresel ekonomi boyutunda ülkelerin birbirlerini tanımalarında ve ülkelerin genel turizm potansiyelinde olumlu katkılarda bulunmaktadır. Ayrıca kongrelerde ülke vatandaşlarının kaynaşması, uluslararası ilişkilerde ve özellikle politik toplantılarda karşılıklı avantajları beraberinde getirmektedir (Sevindi Görgülü, 2008: 24).

Kongre turizminin katılımcıları ve buldukları yörenin insanları arasında birçok sosyokültürel alışveriş meydana gelmektedir. Kültürel değişimlerin toplum tarafından benimsenip kabul edilmesi ‘olumlu’, kabul edilmemesi ‘olumsuz’ olarak değerlendirilmektedir. Kongre turizmi, katılımcılar ve yöresel halk olarak çift yönlü bir etkileşim içindedir; özellikle kongre turizmi ile gelen katılımcıların eğitim, kültür, sanat ve gelir seviyelerinin yüksek olması yöresel halkın da seviyesini yükseltmektedir (Erdoğan, 2006). Kongre turizmine katılan kişilerin kültür ve gelir seviyelerinin yüksek olması (Yıldız, 2010: 20), onların harcama ve tüketim alışkanlıklarına yönelik hizmet ve ürünlerde kalitenin ve fiyatların yüksekliğinin de söz konusu olmasını gerektirmektedir (Özer, 2010: 10). Böylece kongre turizmi, iş ve ticaret iş yoğunluğu, kalite ve fiyat açısından en fazla hareketliliğin söz konusu olduğu ve en yüksek gelir getiren turizm kolu olarak gözlemlenmektedir (Tavmergen ve Aksakal, 2004: 33).

2. Araştırma Metodolojisi

2.1. Amaç ve Hipotezler

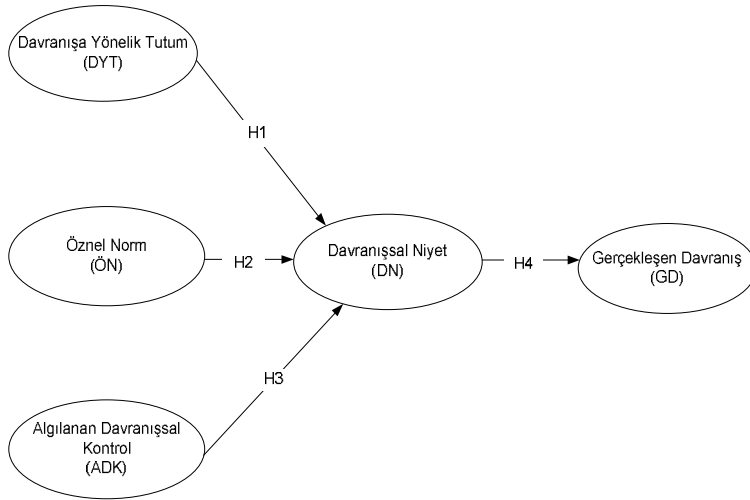
Literatür incelendiğinde kongre turizmi ile ilgili birçok çalışmaya rastlanmıştır. Yapılan çalışmalarda genellikle kongre turizmi arz yönünden ele alınmış, ancak kongre

katılımcılarının talebine yönelik çalışmaların az sayıda olduğu görülmüştür. Turizmin diğer çeşitleri ve Planlı Davranış Teorisi ile ilgili de sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Ancak bireylerin kongre turizmine katılma niyeti ile ilgili olarak Planlı Davranış Teorisi kapsamında herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Literatüre bu anlamda katkı sağlamak üzere bu çalışmada, bireylerin planlı davranış teorisi kapsamında kongre turizmine katılma niyetleri üzerinde algılanan davranışsal kontrolün, öznel normların ve tutumların ne kadar etkili olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma ile bireylerin kongre turizmine katılma niyetlerini etkileyen faktörler belirlenerek, kongre düzenleyen kurumlar ve firmalara yol göstermesi, aynı zamanda ileride yapılacak çalışmalar için de literatüre katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda Şekil 1’de araştırmanın modeli görülmektedir:

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

Araştırma modeline ilişkin kurulan hipotezler aşağıdaki biçimdedir:

H₁: Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik tutumlarının (DYT), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır.

H₂: Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik sahip oldukları öznel normların (ÖN), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır.

H₃: Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik algıladıkları davranışsal kontrolün (ADK), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır.

H₄: Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik davranışsal niyetlerinin (DN), gerçekleşen davranışları (GD) üzerine etkisi vardır.

2.2. Evren ve Örneklem

Türkiye’deki üniversitelerde görev yapan akademisyenler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Evreni oluşturan tüm katılımcılara ulaşmak hem zaman hem de maliyet

nedeniyle mümkün olmadığından, bu evren içinden bir örneklem seçilmiştir. Araştırmanın örnekleme Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan Bartın, Düzce, Karabük, Bolu, Kastamonu, Zonguldak ve Sinop illerindeki üniversitelerde görev yapan akademisyenlerden oluşmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun internet sitesinden alınan bilgilere göre seçilen 7 üniversitenin 2018 yılı itibarıyla toplam akademik personel sayısı 6608'dir (www.yok.gov.tr). Seçilen örnekleme üniversitelerinin internet sayfaları tek tek incelenerek toplam 4777 e-posta adresi elde edilmiş ve anket gönderilmiştir. Gönderilen anketleri toplam 367 akademisyen cevaplamıştır. Sekaran (2003: 94)'a göre 7000 kişilik bir evreni en iyi temsil eden örneklem sayısı 364 tür. Dolayısıyla ulaşılan 367 anketin evreni temsil etme gücü yüksektir.

2.3. Veri Toplama Yöntemi

Keşfedici ve tanımlayıcı olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilen araştırmanın birinci aşamasında, literatür taraması yapılarak ikincil kaynaklardan veriler toplanmış; planlı davranış teorisi ve kongre turizmi ile ilgili kitaplar, makaleler, tezler, turizm sektörü ile ilgili periyodik yayınlardan, internetten ve üniversite kütüphanelerinden yararlanılmıştır.

İkinci aşamada ise; maille iletişim kurularak yapılan anket uygulamasıyla doğrudan veriler elde edilmiştir. Giriş bölümünde anketin ne amaçla düzenlendiği belirtilmiş, anket çalışmasının birinci bölümündeki 12 soru anketi yanıtlayanların demografik özelliklerini, ikinci bölümündeki 24 soru ise akademisyenlerin planlı davranış teorisi kapsamında kongre turizmine katılma niyetini belirleme amacına uygun olacak şekilde düzenlenmiştir. Ankette yer alan demografik özelliklerin belirlendiği 12 soru çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır.

İkinci bölümde yer alan 24 maddelik ölçeğin Davranışa Yönelik Tutum ile ilgili maddeleri Lee vd. (2007); Sparks (2007); Han vd. (2010); Kim vd. (2010) ve Tsai (2010)'nin; Öznel Normu belirleyen maddeler Cheng vd. (2005); Han vd. (2010); Ryu ve Han (2010)'ın; Algılanan Davranışsal Kontrol maddeleri Cheng vd. (2005), Sparks ve Pan (2009)'ın; Davranışsal Niyet maddeleri Cheng vd. (2005), Ryu ve Han (2010)'ın; Gerçekleşen Davranış maddeleri ise Lee (2009)'nin çalışmalarından derlenmiştir. Ölçeğin cevap kategorileri Beşli Likert derecesine göre yapılmıştır. Beşli Likert derecesinde (1) "Kesinlikle Katılmıyorum", (2) "Katılmıyorum", (3) "Kararsızım", (4) "Katılıyorum", (5) "Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde cevap seçenekleri kullanılmıştır.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Her çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da maddi kaynak ve zaman açısından sınırlılıklar bulunmaktadır. Araştırmanın, sadece Karadeniz Bölgesi'nin üç bölümünden biri olan Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan Bartın, Düzce, Karabük, Bolu, Kastamonu, Zonguldak ve Sinop illerindeki üniversitelerde görev yapan akademisyenlere anket uygulanması sınırlı tarafını oluşturmaktadır.

3. Bulgular

3.1. Demografik Bilgiler

Cinsiyetlerine göre sınıflandırılma yapıldığında, araştırmaya katılan katılımcılardan 197 kişi (%53,7) erkek, 170 kişi (%46,3) ise kadın; medeni duruma göre sınıflandırıldıklarında 103 kişi bekar (%28,1) ve 264 kişi (%71,9) evlidir. Yaş aralıkları incelendiğinde; 115 kişi 31-35 yaş (%31,3), 82 kişi 36-40 yaş (%22,3), 70 kişi 26-30 yaş (%19,1), 39 kişi 41-45 yaş (%10,6) ve 8 kişi 21-25 yaş aralıklarında (%2,2), 53 kişinin ise 46 ve üzeri yaşında (%14,4) olduğu görülmektedir. Akademik unvanlarına göre sınıflandırma yapıldığında ise, 124 kişinin (%33,8) Öğretim Görevlisi, 100 kişinin (%27,2) Dr. Öğretim Üyesi, 90 kişinin (%24,5) Araştırma Görevlisi, 30 kişinin (%8,2) Doçent, 17 kişinin (%4,6) Profesör ve 6 kişinin (%1,6) Okutmandan oluştuğu tespit edilmiştir. Katılımcılardan 67 kişi (%18,3) Karabük, 66 kişi (%18) Kastamonu, 62 kişi (%16,9) Zonguldak, 55 kişi (%15) Düzce, 47 kişi (%12,8) Bolu, 43 kişi (%11,7) Bartın ve 27 kişi (%7,4) ise Sinop ilinde görev yapmaktadır. Üniversitelerde çalışma sürelerine göre sınıflandırma yapıldığında 119 kişi (%32,4) 6 ile 10 yıl arasında; 110 kişi (%30) 1 ile 5 yıl arasında; 78 kişi (%21,3) 15 ve üzeri yıllarda; 39 kişi (%10,6) 11 ile 15 yıl arasında ve 21 kişi (%5,7) ise 1 yıldan daha az süredir üniversitede çalışmaktadır. Hane halkı gelir düzeylerine göre sınıflandırılma yapıldığında, 173 kişi (%47,1) 6001 TL ve üzeri; 97 kişi (%26,4) 4001-5000 TL aralığında; 94 kişi (%25,6) 5001-6000 TL aralığında ve 3 kişi (%0,8) ise 3001-4000 TL aralığında gelire sahiptir.

3.2. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Araştırma ölçeğinin güvenilirliği aynı koşullarda yinelenen ölçümlerde elde edilen ölçüm değerlerinin kararlılığını göstermektedir. Güvenilirlik sadece ölçme aracına özgü değil, ölçme aracı ve aracın sonuçlarına yönelik bir özelliği simgelemektedir (Ercan ve Kan, 2004). Güvenilirlik için Cronbach Alpha Katsayısı kullanılır. Bu katsayının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriterleri şu şekildedir: $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında ise ölçek yüksek güvenilirlikte, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ arasında ise ölçek oldukça güvenilir, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ arasında ise ölçek düşük güvenilirlikte ve $0,00 \leq \alpha < 0,40$ arasında ise ölçek güvenilir değil şeklinde söylenebilir (Soykan, 2015: 43). Daha detaylı çalışmalarda, $\alpha \geq 0,9$ mükemmel, $0,9 > \alpha \geq 0,8$ iyi, $0,8 > \alpha \geq 0,7$ kabul edilebilir, $0,7 > \alpha \geq 0,6$ şüpheli, $0,6 > \alpha \geq 0,5$ kötü, $0,5 > \alpha$ güvenilir kabul edilmektedir (Soykan, 2015: 43). Korelasyon katsayılarının -1 ile +1 arasında olmasına karşılık, 0 ile +1 arasında olması, 1'e yakın olması güvenilirlik açısından tercih edilmektedir.

Tablo 1: Cronbach Alpha Değerleri

Değişkenler	Alpha Değeri
Öznel Norm	0,845
Davranışa Yönelik Tutum	0,887
Algılanan Davranışsal Kontrol	0,753
Davranışsal Niyet	0,945
Gerçekleşen Davranış	0,742

Tablodan görüldüğü üzere, değişkenlerin Alpha değerleri iyi ve kabul edilebilir değerler arasındadır.

3.3. Faktör Analizi

Araştırma verilerinin faktör analizine uygunluğu kapsamında Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem hacminin yeterliği 0,885'tir. Bartlett testi değeri sonuçları ise $\chi^2 = 5297,0,99$ ve $p < 0,000$ olarak belirlenmiştir. Verilerin faktör analizinin yapılması için, elde edilen bu sonuçların uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Araştırma Modeline Yönelik Faktör Analizi

İfadeler	Faktörler				
	DYT	ÖN	DN	ADK	GD
Kongre turizmine katılmak benim için yararlıdır.	0,775				
Kongre turizmine katılmak benim için iyidir.	0,840				
Kongre turizmine katılmak benim için muhteşemdir.	0,736				
Kongre turizmine katılmak benim için eğlencelidir.	0,656				
Kongre turizmine katılmak benim için sıra dışıdır.	0,409				
Kongre turizmine katılmak benim için mantıklıdır.	0,705				
Kongre turizmine katılmak benim için rahatlatıcıdır.	0,623				
Kongre turizmine katılmak benim için gereklidir.	0,491				
Ailem, benden kongre turizmine katılmamı bekler.		0,587			
Arkadaşlarım, kongre amaçlı seyahat etmem gerektiğini düşünür.		0,700			
Benim için önemli olan insanların çoğu, kongre amaçlı seyahat eder.		0,535			
Önem verdiğim insanların çoğu, benim kongre amaçlı seyahat etmemi bekler.		0,886			
Benim için düşünceleri önemli olan insanlar, benim kongre amaçlı seyahat etmem gerektiğini düşünür.		0,860			
Görsel (televizyon), işitsel (radyo) ya da sosyal medya (facebook, twitter...vs) verdiği mesajlarla kongre amaçlı seyahat etmemi teşvik eder.		0,449			
İstersem kongre turizmine katılırım.					0,697
İstersem kongre için seyahat edeceğime eminim.					0,755
Kongre turizmine katılmak için yeterli bilgiye sahibim.					0,393

İfadeler	Faktörler				
	DYT	ÖN	DN	ADK	GD
Kongre turizmine katılmak için yeterli zamana sahibim.				0,545	
Kongre turizmine katılmak için yeterli olanaklara sahibim.				0,668	
Kongre turizmine katılmak tamamen bana bağlıdır.				0,702	
Eğer kongre için seyahat etmek istersem bana hiçbir şey engel olamaz.				0,695	
İleride koşullar uygun olduğu sürece kongre turizmine katılmayı düşünüyorum.			0,846		
İleride koşullar uygun olduğu sürece kongre turizmine katılmayı planlıyorum.			0,795		
İleride koşullar uygun olduğu sürece kongre turizmine katılmayı isterim.			0,746		

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Ölçüm Değer Yeterliliği: 0,885

Bartlett Kürsellik Testi (Chi-Square / df / Sig): 5297,0,99/276/0,000

ÖN: Öznel Norm, DYT: Davranışa Yönelik tutum, DN: Davranışsal Niyet, ADK: Algılanan Davranışsal Kontrol, GD: Gerçekleşen Davranış.

3.4. Korelasyon Analizi

Araştırmaya katılanların verdikleri cevaplar sonucu belirlenen öznel norm, algılanan davranışsal kontrol, davranışa yönelik tutum, davranışsal niyet ve gerçekleşen davranış değişkenlerinin korelasyon hesaplamaları Tablo 3'te görüldüğü gibidir.

Tablo 3: Araştırma Modeli Değişkenleri Arasındaki Korelasyon Analizi

		DYT	ÖN	ADK	DN	GD
DYT	r	1				
	p					
ÖN	r	0,497**	1			
	p	0				
ADK	r	0,112*	-0,022	1		
	p	0,016	0,339			
DN	r	0,641**	0,347**	0,084	1	
	p	0	0	0,054		
GD	r	0,407**	0,140**	0,390**	0,417**	1
	p	0	0,004	0	0	
** p<0,01; *p<0,05						

Davranışa Yönelik Tutum (DYT) - Öznel Norm (ÖN); Davranışa Yönelik Tutum (DYT) - Davranışsal Niyet (DN); Davranışa Yönelik Tutum (DYT) - Gerçekleşen Davranış (GD); Öznel Norm (ÖN) - Gerçekleşen Davranış (GD); Gerçekleşen Davranış (GD) - Algılanan Davranışsal Kontrol (ADK); Öznel Norm (ÖN) - Davranışsal Niyet (DN) ve Gerçekleşen Davranış (GD) - Davranışsal Niyet (DN) ikili değişkenleri arasında

pozitif doğrusal bir ilişki mevcuttur. Ancak, korelasyon analizi sonuçlarına göre, Algılanan Davranışsal Kontrol (ADK) ve Davranışsal Niyet (DN) ikili değişkenleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$). Dolayısıyla, **H3**: “Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik algıladıkları davranışsal kontrolün (ADK), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır” hipotezi korelasyon analizi bulgularına göre kabul edilmemiştir.

3.5. Regresyon Analizi

Çalışmanın regresyon modelinde, bağımlı değişken olarak niyet, bağımsız değişken olarak tutum, norm ve kontrol değişkenleri alınmaktadır. Regresyon analizinde sonuçların %95 güven aralığında 0,05’den veya %99 güven aralığında 0,01’den küçük olması beklenir (<http://www.unige.ch>). Tablo 4’te niyet bağımlı; tutum, norm ve kontrol bağımsız değişken iken kurulan regresyon analizini vermektedir.

Buna göre, katılımcıların kongreye katılma niyetlerini, %65 oranında tutumları, % 3 oranında öznel normlar ve % 1 oranında algılanan davranışsal kontrol etkilemektedir.

Tablo 4: Regresyon Analizi

Bağımsız Değişken	B Katsayısı	Standart Sapma	Beta	T	P
Sabit	1,519	0,198		7,684	0,000
Davranışa Yönelik Tutum	0,652	0,049	0,619	13,224	0,000
Öznel Norm	0,034	0,039	0,040	0,859	0,391
Algılanan Davranışsal Kontrol	0,014	0,038	0,015	0,372	0,710
Bağımlı Değişken: Davranışsal Niyet			p<0,05		

Davranışa yönelik tutumun davranışsal niyet üzerinde 0,01’lik düzeyde anlamlı bir etkisinin olmasından dolayı, akademisyenlerin kongre turizmine katılmaya ilişkin davranışa yönelik tutumlarında meydana gelen 1 puanlık artış, davranışsal niyetleri üzerinde 0,675 puanlık artış olmasına yol açacaktır. Elde edilen T değerinin her düzeyde anlamlılık göstermesi ($p=0,000^*$) istatistiksel olarak davranışa yönelik tutum değişkeninin anlamlı bir katsayıya sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, davranışa yönelik tutum, davranışsal niyetin %40,9’ünü açıklamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda, **H1**: “Katılımcıların kongre turizmine katılma davranışına yönelik tutumlarının (DYT), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır” hipotezi kabul edilmiştir.

Öznel normun davranışsal niyet üzerinde 0,01’lik düzeyde anlamlı bir etkisinin olmasından dolayı; akademisyenlerin kongre turizmine katılmaya ilişkin öznel normlarında meydana gelen 1 puanlık artış, davranışsal niyetleri üzerinde 0,292 puanlık bir artışa yol açacaktır. Elde edilen T değeri; her düzeyde anlamlılık gösterdiğinden dolayı ($p=0,000^*$) istatistiksel olarak öznel norm değişkeninin anlamlı bir katsayıya sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte öznel norm, davranışsal niyetin %11,8’ini açıklamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda, **H2**: “Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik sahip oldukları öznel normların (ÖN), davranışsal niyetleri (DN) üzerinde etkisi vardır” hipotezi kabul edilmiştir.

Davranışsal niyetin 0,01'lik düzeyde gerçekleşen davranış üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre, akademisyenlerin kongre turizmine katılmaya ilişkin davranışsal niyetlerinde 1 puanlık artış meydana gelmesi, gerçekleşen davranışları üzerinde 0,346 puanlık bir artışa yol açacaktır. Elde edilen T değerinin her düzeyde anlamlılık göstermesi ($p=0,000^*$) istatistiksel olarak davranışsal niyet değişkeninin anlamlı bir katsayıya sahip olduğunu göstermekte ve davranışsal niyet, gerçekleşen davranışın %17,2'sini açıklamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda, **H₄**: "Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik davranışsal niyetlerinin (DN), gerçekleşen davranışları (GD) üzerinde etkisi vardır" hipotezi kabul edilmiştir.

Sonuç

Toplantı amaçlı seyahat eden insanlar için ulaşım, konaklama, yiyecek ve içecek hizmetlerinin karşılama özelliği öne çıkan kongre turizmi (www.kuto.org.tr), Türkiye'de değerini her geçen gün artırmaktadır. Kongre turizminin döviz girdisi ve istihdamı artırma özelliği ile ekonomiye ve sosyal diyaloglar geliştirme özelliği ile kültüre katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca, normal turist harcamalarına oranla kongreye katılan delege harcamalarının daha fazla olması sebebiyle bu turizm türü öne çıkmaktadır (Arslan, 2008).

Ekonomik getirisi açısından kongre turizmi, dünya turizminin gözde yatırımların başında yer almaktadır. Kongre turizmine katılan delegelerin normal bir turiste göre yiyecek-içecek, alışveriş, eğlence vb. gibi hizmetlere daha fazla bütçe ayırmalarından dolayı kongre turizmi diğer turizm türlerine göre ekonomiye daha fazla katkı sağlamaktadır. Türkiye'de deniz-kum-güneş turistinin ortalama 750 - 800 \$ harcama yaptığı; kongre turizmi için Türkiye'yi ziyaret eden delegelerin ise harcamasının ortalama 2000 - 2500 \$ olduğu tespit edilmiştir. Bu sebeple kongre turizmi hem bölgelerin hem de ülkelerin büyüme ve kalkınmaları için önemli bir turizm türüdür (Giritlioğlu ve Armutçu, 2016: 59).

Bu çalışmanın teorik alt yapısı psikoloji bilim dalında başlayan ve Gerekçeli Eylem Teorisi'nin geliştirilmesi ile ortaya çıkan Planlı Davranış Teorisi'ne dayanmaktadır. Kongre turizmine yönelik olmak üzere akademisyenlerin Planlı Davranış Teorisi'ne göre, akla, mantığa ve planlamaya bağlı olarak bireylerin iradi veya iradi olmayan davranışlarının ortaya çıkarılması tutum, norm, kontrol, niyet ve davranışları arasındaki ilişkilerin açıklanması amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda çalışmanın uygulama kısmında, Batı Karadeniz Bölümü'ndeki Zonguldak, Karabük, Kastamonu, Bartın, Bolu, Düzce ve Sinop olarak yedi il kapsamındaki üniversitelerde görev yapmakta olan akademik personele gönderilen 4777 e-mail sonucunda geri dönüt alınabilen 367 adet anketin verileri analiz edilmiştir. Anket verilerinin analizinde yüzde ve frekans, ölçeklere ilişkin güvenilirlik ve faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizleri gerçekleştirilmiş olup aşağıdaki bilgi ve bulgulara ulaşılmıştır:

Araştırma modeline yönelik değişkenler arası korelasyon analizinde DYT-ÖN ikili değişken setinde 0,497 korelasyon katsayısı, DYT-GD ikili setindeki 0,407 korelasyon katsayısı, DYT-DN ikili değişkeninde 0,641 korelasyon katsayısı, ÖN-GD ikili setinde

0,140 korelasyon katsayısı, ÖN-DN ikili değişkeninde 0,347 korelasyon katsayısı, GD-ADK ikili değişkeninde 0,390 korelasyon katsayısı, GD-DN ikili değişkeninde 0,347 korelasyon katsayısı ile %1 anlamlılık düzeyinde, %99 güvenilirlik düzeyinde kabul edilebilir sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca, %5 anlamlılık düzeyinde, %95 güven aralığında olmak üzere DYT ile ADK arasında 0,112 kabul edilebilir bir pozitif bir korelasyon mevcuttur. Akademisyenlerin kongre turizmine yönelik DYT-ÖN, DYT-GD, DYT-DN, ÖN-GD, ÖN-DN, GD-ADK ve GD-DN arasında pozitif doğrusal bir ilişki mevcuttur.

Araştırma modeline yönelik gerçekleştirilen değişkenler arası regresyon analizi sonuçlarına göre, 0,01 anlamlılık düzeyinde akademisyenlerin kongreye katılma niyetlerini, %65 oranında davranışa yönelik tutumları, %3 oranında öznel normları ve %1 oranında algılanan davranışsal kontrolleri etkilemektedir. Ayrıca, **H₁**: “Katılımcıların kongre turizmine katılma davranışına yönelik tutumlarının davranışsal niyetleri üzerinde etkisi vardır” hipotezi, **H₂**: “Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik sahip oldukları öznel normların davranışsal niyetleri üzerinde etkisi vardır” hipotezi ve **H₄**: “Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik davranışsal niyetlerinin gerçekleşen davranışları üzerinde etkisi vardır” hipotezleri kabul edilmiştir. Ancak, korelasyon analizi sonucuna göre, algılanan davranışsal kontrol ve davranışsal niyet ikili değişkeni arasında anlamlı bir ilişki çıkmadığı için ($p>0,05$) **H₃**: “Katılımcıların kongre turizmine katılmaya yönelik algıladıkları davranışsal kontrolün davranışsal niyetleri üzerinde etkisi vardır” hipotezi kabul edilmemiştir.

Kongre ve etkinlik yönetimi hizmeti sunan işletme yetkilerinin akademisyenlerin kongrelere katılımını ve memnuniyetlerini artırma bağlamında bu araştırma sonucunda ulaşılan davranışa yönelik tutum (kongreye katılmak yararlıdır, iyidir, gereklidir, rahatlatıcıdır, muhteşemdir, eğlencelidir, sıra dışıdır ve mantıklıdır), öznel norm (ailem, arkadaşlarım ve önem verdiğim insanlar kongreye katılmamı isterler) ve algılanan davranışsal kontrollerini (kongreye katılmak istersem uygun zaman ve olanaklara sahibim) dikkate almaları önem arz etmektedir.

Araştırma modeline göre, kişinin bir eylemi davranışa dönüştürmesi (gerçekleşen davranış) bu eylemi gerçekleştirmeye yönelik niyetine bağlıdır. Bu nedenle, bireylerin istenilen tarafa kanalize olmaları (kongreye katılmaları) için katılım davranışına yönelik niyetlerini artırmak amacıyla eyleme ilişkin tutumlarının olumlu hale getirilmesi ve kongrelere olan ilginin artırılması, kongre düzenleme ekibinin profesyonel kişilerden oluşması ve kongrelere katılımcılara örnek olacak başarılı ve donanımlı kişilerin davet edilmesi, kongrelerin faydalı etkinlikler olduğunun görsel, işitsel ve sosyal medya aracılığıyla duyurulması gerekmektedir. Ayrıca yerel halkın turizm sektörüne yönelik olumlu algılarının yapılan diğer bir çalışmada da turizme katılma ve turizmi destekleme davranışı üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunduğu tespit edilmiştir (Göktaş Kulualp ve Sarı, 2019: 676). Bu nedenle, Göktaş Kulualp ve Sarı (2019:676), yöre turizminin gerçekleştirildiği yerde yaşayan yerel halkın turizme bakış açısını olumlu etkilemek amacıyla yerel yönetimler tarafından üretilecek projelerin turizmin yararlarına ilişkin farkındalık oluşturma çabalarını artırmaya yönelik olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu projeler, yörede düzenlenecek kongre turizmine de uyarlanıp kongre turizminin halk tarafından desteğinin artırılması sağlanabilir.

Literatürde Planlı Davranış Teorisi ile ilgili pek çok çalışma bulunmaktadır. Aynı şekilde kongre turizmi ile ilgili de çalışma sayısı da oldukça fazladır. Ancak, Planlı Davranış Teorisi ve Turizm ilişkisi konusunda yapılan çalışmaların (Ünlüöner ve Işın, 2010; İlban, 2011; Kaş, 2015) sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu durum, araştırma konusunun literatür açısından oldukça bakir bir konu belirlediğini göstermektedir. Bu bilgiler ışığında, bu araştırmanın literatürde Planlı Davranış Teorisi ve Kongre turizmi ilişkisindeki eksikliği kapatması ve uygulamada kongre düzenleyen kurum ve kuruluşlara yol göstermesi öngörülmektedir.

Bu çalışmada Planlı Davranış Teorisi kapsamında akademisyenlerin davranışsal niyet, algılanan davranışsal kontrol, öznel norm, davranışa yönelik tutum ve gerçekleşen davranışları arasındaki ilişkilere odaklanılmıştır. Kongre turizmi bağlamında gelecekteki benzer çalışmalarda farklı illerde çalışmakta olan akademisyenler ve diğer meslek grupları (doktorlar, avukatlar, şirket yöneticileri vb.) irdelenebilir ve farklı öngörülere ulaşılabilir.

Kaynakça

- Ajzen, Icek (1991). The Theory of Planned Behaviour, Organization Behaviour and Human Decision Process, 50: 179-211.
- Ajzen, Icek ve Martin Fishbein (1980). Understanding Attitude and Predicting Social Behavior, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Akkuş, Gülşah (2013). Yemek Turizmine Katılma Niyeti: Planlı Davranış Teorisi Çerçevesinde Bir İnceleme. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Arslan, Kahraman (2008). Türkiye`de Kongre Turizmini Geliştirme İmkanları, İTO Yayınları, İstanbul.
- Atabaş, Ahmet (2008). Kongre Turizmi Bağlamında Şehir Markalaşması: Trabzon İncelemesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Aydın, Şule (1997). Kongre Turizmi ve Türkiye`deki Kongre Turizmi Potansiyeli, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Burucuoğlu, Murat ve Yetkin Bulut. (2016). "Evaluation of Complaint Intention Through Theory of Planned Behaviour", Pazarlama ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi, (9)18, Temmuz, 15-29.

- Cheng, Simone; Terry Lam ve Cathy H. C. Hsu. (2005). "Testing the Sufficiency of the Theory of Planned Behavior: A Case of Customer dissatisfaction Responses in Restaurants". *Hospitality Management*, 24, 475-492.
- Dervişoğlu, Sevilay ve Dilek Sultan Kılıç. (2013). "Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Geliştirilen Su Tasarrufu Davranışı Anketi". Sempozyum: X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.
- Dil Şahin, Meltem; Esra Yıldırım Söylemez ve Yasemin Deniz Koç. (2016). Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma Sürecinin İrdelenmesi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Afro-Avrasya Özel Sayısı, 451-457.
- Ercan, İlker ve İsmet Kan. (2004). "Ölçeklerde Güvenirlik ve Geçerlik". *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-16.
- Erdoğan, Ceylan. (2006). İzmir İli Kongre Turizmi Arz Potansiyelinin İncelenmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Erten, Sinan. (2002). "Planlanmış Davranış Teorisi ile Uygulamalı Ders İşleme Öğretim Metodu", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(19), 217-233.
- Eyler, Nurullah. (2016). 50 Yaş Üstü Bireylerin Planlı Davranış Teorisi Kapsamında Sağlık Amacıyla Seyahat Etme Niyetlerinin Belirlenmesine İlişkin Bir Araştırma, Ankara Örneği; Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Giritlioğlu, İbrahim ve Barış Armutçu. (2016). "Gaziantep Şehrinde Kongre Turizminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Saha Araştırması". *Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2 (3), 57-69.
- Göktaş Kulualp, Halime ve Ömer Sarı. (2019). "Destekleme Davranışı ve Sosyal Değişim Teorisi Kapsamında Kırsal Turizmin Etkilerinin Deđerlendirilmesi". *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 643-666.
- Han, Heesup ve Kim Yunhi (2010), "An Investigation of Green Hotel Customers' Decision Formation: Develeoping an Extended Model of the Theory of Planned Behavior", *International Journal of Hospitality Management*, 29, 659-668.
- Han, Heesup, Li-Tzang (Jane) Hsu ve Chwen Sheu. (2010). "Application of the Theory of Planned Behavior to Green Hotel Choice: Testing the Effect of Environmental Friendly Activities", *Tourism Management*, Elsevier, 31(3), 325-334.
- İlban, Mehmet Ođuzhan. (2011). "Otel Müşterilerinin Şikâyet Davranışı ve Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". *SOİD-Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 8(1), 6-16.

- Karasu, Tanju. (1990). "Kongre Turizmi Üzerine Düşünceler", *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 32-34.
- Kaş, Eda. (2015). Otel Rezervasyon Siteleri Üzerinden Yapılan Online Alışverişin Teknoloji Kabul Modeliyle İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Kim, Young H., Ben Goh, ve Jingxue Yuan. (2010). "Development of a Multi-Dimensional Scale for Measuring Food Tourist Motivations", *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 11 (1), 56- 71.
- Kocagöz, Elif. ve Yunus Dursun. (2010). "Algılanan Davranışsal Kontrol, Ajzen'in Teorisinde Nasıl Konumlanır? Alternatif Model Analizleri", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12 (19): 139-152.
- Lee, Ming-Chi. (2009). "Factors Influencing the Adoption of Internet Banking: An Integration of TAM and TPB with Perceived Risk and Perceived Benefit", *Electronic Commerce Research and Applications*, Vol.8, Iss:3, 130-141.
- Lee, Hae Young, Qu Hailin ve Kim Yoo Shin. (2007). "A Study of The Impact of Personal Innovativeness on Online Travel Shopping Behavior- A Case Study of Korean Travelers". *Tourism Management*, 28(3), 886-897.
- Medlik, S. (2003). *Dictionary of Travel, Tourism and Hospitality*. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Özer, Şeyma. (2010), Kongre Turizmi ve Kapadokya Bölgesindeki Otel İşletmelerinin Kongre Hizmetleri Yönetiminin İncelenmesi: Kayseri ve Nevşehir İli Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Ryan, Michael J. ve Bonfield Edward H. (1975). "The Fishbein Extended Model and Consumer Behavior", *Journal of Consumer Research*, 2(2), 118-136.
- Ryu, Kisang ve Han Heesup. (2010). "Predicting Tourists' Intention to Try Local Cuisine Using a Modified Theory of Reasoned Action: The Case of New Orleans", *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 27, 491-506.
- Sekaran, Uma. (2003) *Research Methods for Business: A Skill-Building Approach*. 4th Edition, John Wiley & Sons, New York.
- Sevindi Görgülü, Fatma. (2008). Karşılaştırmalı Üstünlükler Açısından Kültürel Yapı Stoğunun Kongre Turizmi Amaçlı Kullanımına Yönelik Stratejik Tespit Çalışması. Uzmanlık Tezi. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Sparks, Beverley. (2007). "Planning a Wine Tourism Vacation Factors That Help to Predict Tourist Behavioral Intentions". *Tourism Management*, 28, 1180-1192.

- Sparks, Beverley ve Pan G. W. (2009). "Chinese Outbound Tourists: Understanding Their Attitudes, Constraints and Use of Information Sources". *Tourism Management*, 30, 483-494.
- Tavmergen, İge Pınar. ve Ebru Aksakal. (2004). *Kongre ve Toplantı Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Timor, Ayşe Nur. (2011). *International Congress Tourism: Overview In The World and Turkey*. *Nature Sciences*, 6(3), 124-144.
- Tsai, Chih-Yung. (2010). "Applying the Theory of Planned Behavior to Explore the Independent Travelers' Behavior". *African Journal of Business Management*, 4 (2): 221-234.
- Unay, Cafer. (2001). *Makro Ekonomi*. Ezgi Kitapevi Yayınları, Bursa.
- Ünlüönen, Kurban. ve Alper Işın. (2018). "Türkiye'ye Gelen Yabancı Turistlerin Yerel Yiyecekleri Tüketme Niyeti Üzerine Planlı Davranış Teorisi Kapsamında Bir Araştırma". *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4), 662-689.
- Venkatesh, Viswanath, Michael G. Morris ve Phillip L. Ackerman. (2000). A Longitudinal Field Investigation of Gender Differences in Individual Technology Adoption Decision Making Processes. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 83(1): 33-60.
- Yay, Özlem. (2015). *Çevreci Otel Restoranında Yemek Yeme Davranışının Planlı Davranış Teorisi Çerçevesinde İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Yıldız, Şebnem. (2010). *Akademik Kongrelerde Katılımcıların Tatmin Düzeylerini Etkileyen Faktörler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.unige.ch/ses/sococ/cl/////spss/cmd/regression.methods.html> (Erişim Tarihi: 13.12.2018)

www.yok.gov.tr (Erişim Tarihi: 13.01.2019)

